

Co-funded by
the European Union

Tamni obrasci: Kada dizajn manipuliše potrošačem

Finansirano od strane Evropske unije. Međutim, izneseni stavovi i mišljenja su isključivo stavovi autora/autora i ne odražavaju nužno stavove Evropske unije ili Izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Evropska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Tamni uzorci su namjerno obmanjujuće tehnike dizajna koje web stranice i aplikacije koriste za manipuliranje korisničkim odlukama.

Kako oni funkcionišu?

Tamni obrasci iskorištavaju način na koji razmišljamo pod pritiskom, hitnošću ili zbunjenošću.

Oni skrivaju informacije, koriste manipulativni jezik ili otežavaju izbor poštene ili pravične opcije.

Uobičajeni primjeri

- Skriveni troškovi Naknade ili troškovi koji se pojavljuju samo prilikom plaćanja.
- Teško se odjaviti. Jedan klik za pridruživanje, ali mnogo zbunjujućih koraka za odlazak.
- Prikriveni dodaci Dodatni artikli se automatski dodaju u vašu korpu bez pitanja.

Co-funded by
the European Union

Kako utiču na potrošače?

Dovodi do neželjenih odluka
Povećava impulsivne kupovine
Krši prava na informisani pristanak
Stvaraju nepovjerenje prema
digitalnim platformama

Kako se zaštititi?

- ✓ Pažljivo pročitajte prije nego što kliknete na bilo šta
- ✓ Ne žurite — provjerite uslove i odredbe
- ✓ Odaberite platforme koje su transparentne i jednostavne za korištenje
- ✓ Prijavite manipulativne prakse — neki mračni obrasci su ilegalni u EU

**Ne dozvolite da
dizajn odlučuje
umjesto vas!**

***Donosite odluke svjesno,
a ne manipulativno.***

